

Feministisk stadsplanering – så skapar vi en trygg och inkluderande stad

Stiftelsen Tryggare Sverige bjuder in till en internationell konferens med fokus på feministisk stadsplanering. Syftet med konferensen är att erbjuda personer från hela Sverige en möjlighet att träffa kollegor för ömsesidigt erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. Vid konferensen medverkar bland annat jämställdhetsintegreringsexperten Eva Kail, professorn Franziska Ullmann och forskaren Cornelis Uittenbogaard.

En viktig faktor som ökar tryggheten på en plats är en ökad jämställdhet. Den Nationella Trygghetsundersökningen visar att fler kvinnor uppger att de är otrygga i det offentliga rummet, jämfört med män. Dessutom används vanligtvis de offentliga utrymmena till stor del av män. Enligt FN:s globala mål och Agenda2030 måste emellertid Sverige bli ett samhälle där alla samhällsgrupper kan ta lika stor plats.

Trygghetsskapande insatser i det brottförebyggande arbetet kan ha sin utgångspunkt i ett situationellt perspektiv. Då tas det lokala sammanhanget till vara genom lokala och riktade åtgärder. En viktig aspekt av den situationella preventionen är att skapa en levande offentlig miljö som är attraktiv för olika samhällsgrupper. På det viset blir flödet av människor större, och den sociala kontrollen högre.

Ett ökat fokus på olika samhällsgruppers intressen och behov är alltså fundamentalt i den situationella brottspreventionen. Där kommer den feministiska stadsplaneringen in, som ett viktigt och aktuellt koncept. Utifrån våra erfarenheter såsom efterfrågan ser vi ett stort behov av att sprida kunskapen om feministisk stadsplanering och förtydliga hur vi skapar en

offentlig miljö som uppmärksammar samhällsstrukturer, påverkar människors upplevelse och beteende och i slutändan ökar tryggheten på platsen. Genom en ökad medvetenhet kring vem det är som våra offentliga miljöer faktiskt planeras utifrån, kan strukturer synliggöras och förändringar genomdrivas.

Konferensprogrammet består av två delar. Del ett är fylld med föreläsningar, som rör sig mellan teori och praktik. Del två består av en workshop, där konferensdeltagare får fika med experterna och utnyttja tiden ytterligare för att ta del av deras kunskap och erfarenheter. Varje deltagare får gå till totalt fem stationer. En station är obligatorisk för alla deltagare (nummer fem), i övrigt görs föransmälningar till fyra stationer i anmälan till konferensen. Först till kvarn-principen gäller.

Kostnad: 2900 kr (exkl. moms)

Grupprabatt: Vid bokning av fem eller fler från samma verksamhet ges en rabatt på 20 %.

Studentrabatt: 15 %

Anmälan dig till konferensen under tryggaresverige.org/kfs18

Program, 3 maj 2018

- 08.30-09.00** **Registrering**
- 09.00-09.15** **Inledning**
Oppositionsborgarråd Anna König Jerlmyr
- 09.15-10.00** **Begreppet feministisk stadsplanering och praktisk tillämpning av verktyget**
Forskare och stadsplanerare dr. Cornelis Uittenbogaard (Stiftelsen Tryggare Sverige)
- 10.00-10.20** **Tryggt och Jämnt - stadsplanering för jämställda offentliga miljöer**
Utredare Kerstin Andersson (Boverket)
- 10.20-10.45** **Fika**
- 10.45-11.45** **Internationella erfarenheter: Hur jämställdhetsintegrering kan användas i stadsplanering och budgetering (Eng)**
Civ. ing. och jämställdhetsintegreringsexpert Eva Kail (Wiens Stad, Österrike)
- 11.45-12.45** **Lunch**
- 12.45-13.15** **Internationella erfarenheter: Den nya stadsdelen Aspern Seestadt (Eng)**
Civ. ing. och jämställdhetsintegreringsexpert Eva Kail (Wiens Stad, Österrike)
- 13.15-14.15** **Internationella erfarenheter: Genusmedveten arkitektur (Eng)**
Arkitekt och professor Franziska Ullmann (Universitetet i Stuttgart)
- 14.15-14.30** **Praktiskt exempel från svensk kommun**
- 14.30-14.45** **Svenska exempel: Feministisk stadsplanering och de svenska utmaningarna**
Kontorschef Linda Santesson (LINK Arkitektur)
- 14.45-15.00** **Svenska exempel: Projektet Flickrum – Jämställda rum**

genom ett feministiskt perspektiv

Socialantropolog Viktoria Walldin och arkitekt Angelica Åkerman (White Arkitekter)

15.00-15.05

Heta stolen – introduktion

15.05-15.15

Bensträckare

15.15-16.45

Heta stolen

Fika med experterna och passa på att ta del av deras kunskap och erfarenheter.

Stationer:

1. Tema: Trygghet

(T. ex. vilka lösningar som finns för att öka tryggheten i den offentliga miljön)

Marika Johansson & Cornelis Uittenbogaard (Stiftelsen Tryggare Sverige)

2. Tema: Användarinvolvering

(T. ex. hur olika användare kan involveras i utvecklingen av den offentliga miljön)

Viktoria Walldin & Angelica Åkerman (White Arkitekter)

3. Tema: Mätbarhet

(T. ex. hur effekten av feministisk stadsplanering kan mätas)

Mer information publiceras i ett senare skede.

4. Tema: Fysisk utformning

(T. ex. hur arkitektens kompetens kan tas tillvara)

Arkitekt och professor Franziska Ullmann (Universitetet i Stuttgart)

5. Praktisk övning

Vilka behov har olika samhällsgrupper i den offentliga miljön?

Elin Strand Ruin, arkitekt

6. Tema: Kommunalt perspektiv

(T. Ex. hur kommunen kan komma igång med feministisk stadsplanering och vilka utmaningar som finns)

Civ. ing. och jämställdhetsintegreringsexpert Eva Kail (Wiens Stad, Österrike)

16.45-17.00

Avslutande sammanfattning

Medverkande

Eva Kail

Eva Kail är civilingenjör och en av Europas främsta specialister inom genusmedveten stadsplanering. Hon var den första direktören för kvinnokommittén i staden Wien, och initierade på 90-talet en arkitekttävling i Wien där bara kvinnliga arkitekter fick delta. Hon kritiserar att det offentliga rummet traditionellt har planerats av män och för män samt har på olika sätt arbetat för att kvinnor ska synas i den offentliga miljön. I Staden Wien har jämställdhetsintegreringskontoret lyckats säkra sin plats genom att sprida ut kvinnokontor i stadens olika verksamheter. Staden är också känd för sin omfattande genusbudgetering.

Franziska Ullmann

Franziska Ullmann är professor vid universitetet i Salzburg. Hennes varierade karriär och intressen sträcker sig från projekt till undervisning, från urbanism till försvar av kvinnors rättigheter. Hon har bland annat arbetat fram bostadsområdet FrauenWerkstadt, som har tagit samhälls- och infrastrukturer i beaktande. De bostadsområden som Ullmann ritar uppmärksammar olika samhällsgrupper, exempelvis genom att hon vill att ett område ska vara tilldragande och tillgängligt för samtliga ålderskategorier. Hon arbetar även för att utformningen av den fysiska miljön ska påverka vårt beteende och våra handlingar i en positiv bemärkelse.

Cornelis Uittenbogaard

Cornelis Uittenbogaard är forskare och stadsplanerare vid Stiftelsen Tryggare Sverige. Han har länge varit intresserad av vad som påverkar människors trygghet i den offentliga miljön, och har specifikt forskat kring vilka faktorer som påverkar tryggheten i kollektivtrafiken. I sitt resultat har han påvisat att det inte egentligen är antalet människor som främjar tryggheten på en plats, utan snarare att det ska finnas en mix av människor. Annars finns risken att en enskild grupp dominerar och tar över platsen. Han ser feministisk stadsplanering som ett oerhört viktigt verktyg, genom att det tillför kunskap kring vilka faktorer det är som lockar olika typer av människor. Under konferensen kommer Uittenbogaard reda ut vad feministisk stadsplanering faktiskt är, och redogöra för hur det konkret går att utvärdera och förbättra tryggheten.

Projektet Flickrum (White Arkitekter)

Socialantropolog Viktoria Walldin och arkitekt Angelica Åkerman (White Arkitekter) kommer presentera det svenska projektet Flickrum. I projektet har White arbetat med frågan om unga kvinnors plats i stadens offentliga rum, och skedde i ett nära samarbete med en fokusgrupp som bestod av just unga kvinnor med olika bakgrund. Flickrum har lyft behovet av att den tänkta användaren måste tillfrågas redan i planeringsstadiet. Projektgruppen menar exempelvis att spontanidrottsplatser nyttjas till 80 procent av män och att det är hög tid att lyssna på dem som är experter på området – ungdomarna själva.

Link Arkitektur

Avdelningschef Linda Santesson (LINK Arkitektur) har arbetat inom arkitekturbranschen i över 20 år. Som arkitektkontor har LINK Arkitektur ett starkt fokus på social hållbarhet och människan. Santesson redogör för de utmaningar som Sverige och framförallt arkitektkåren står inför när det gäller att genomföra konkreta projekt utifrån feministisk stadsplanering men belyser även de möjligheter som redan finns idag.

Tryggt och Jämnt (Boverket)

Kerstin Andersson är samhällsvetare på Boverket sedan 30 år tillbaka och har jobbat med olika sociala frågor inom hållbar stadsutveckling. Under 2008-2017 var hon projektledare för tre regeringsuppdrag med koppling till att stärka tryggheten i stads- och tätortsmiljöer ur ett jämställdhetsperspektiv samt ett stöd till att gestalta jämställda offentliga miljöer. Stödet fördelade ut 34 miljoner kronor vartigenom 127 projekt kunde genomföras av kommuner, landsting med flera. Anderssons föredrag kommer handla om just erfarenheterna från dessa tre uppdrag.

Projektet Aspern Seestadt

VD och arkitekt Johannes Tovatt från svenska Tovatt Planners and Architects berättar om erfarenheterna från att ta fram masterplanen för den nya stadsdelen Aspern Seestadt i Wien. Han lyfter utmaningar och möjligheter med det krävande ramprogrammet vilket bland annat innehöll ett stort fokus på jämställdhetsintegrering genom fysisk planering. I en diskussion mellan beställaren och leverantör diskuterar Tovatt tillsammans med experten Eva Kail

om jämställdhetsintegreringskraven verkligen har fått genomslag och vad som kunde blivit bättre i själva processen.

Att mäta det omätbara

Förskolechef Malin Segerlund, tidigare projektledare för jämställda utemiljöer i förskola & skola (Skellefteå kommun), berättar om sina erfarenheter kring skapandet av en process som ska mäta det omätbara. Vilka är framgångsfaktorerna och vilka är fallgroparna?

Eva Strand Ruin – moderator

Elin Strand Ruin är en arkitekt och konstnär som både arbetar praktiskt och är aktiv i debatten för ett normkreativt offentligt rum. Hon har varit aktiv i utvecklandet av ämnet Feministisk Stadsplanering bla som processledare på uppdrag av Svenska Bostäder inför omdaning av Husby Centrum (2015) samt har organiserat och modererat ett seminarium om feministisk stadsplanering på uppdrag av NCC i The Dome of Vision, KTH (2016). Hennes praktik opererar i gränslandet mellan performativ konst och arkitektur, och undersöker hur man kan katalysera sociala förändringar genom vardaglig arkitektur. Strand Ruin har ställt ut på ledande konstnärliga, arkitektur- och planeringsinstitutioner runt Sverige och Europa under de senaste 15 åren. De senaste samarbetsprojekten inkluderar Knitting House (2010), My Kitchen (2011), The heart of the Darkness (2013), En djurteater med känslor och väder (2014-2017), The Praxagora Kitchen (2016) och The Feministic Recycling-park (2016-21) i samarbete med Spridd & Lovely Landskap. Strand Ruin undervisar på Arkitektskolan, KTH, i Stockholm och driver sin egen praktik: S E S. Hon sitter även i Sveriges Arkitekters utskott Arkitekt(h)en, som arbetar med mångfald och jämställdhetsfrågor.